

GETTY

ILLES LOFOTEN

Aquest arxipèlag, a dues hores i mitja en avió des d'Oslo i a més de 160 quilòmetres al nord del cercle polar àrtic, es perfila com un refugi idíl·lic per a amants de l'excursionisme i la fotografia.

EL VIATGE

NORUEGA

FIORDS, TROLLS I PAISATGES NORDICS

La costa de Noruega, especialment la part que queda més al nord, és un tren-cadís gegant on l'alta muntanya es des-ploma sobre el mar, originant un paisatge dramàtic presidit per la majestuositat dels fiords i més de tres-centes mil illes (oficialment, 239.057 illes i 81.192 illots), amb milers de canals i braços de mar per on poden navegar els grans vaixells, lluny de les aigües revoltes del mar obert.

Des de fa més de cent anys hi ha una companyia marítima, Hurtigruten AS (literalment Ruta Exprés), que navega diàriament per aquesta costa durant tot l'any. Va començar el 1893 entre les ciutats de Trondheim i Hammerfest, però pocs anys després va ampliar la ruta i avui compta amb una dotzena de vaixells que van de Bergen, la capital turística de Noruega, a Kirkenes, l'última ciutat abans de la frontera russa.

Hurtigruten va començar com un vaixell postal que repartia el correu per unes poblacions de difícil accés a l'hivern, quan la neu i el gel les deixaven incommunicades, però amb els anys s'ha transformat en una companyia mixta que transporta correu, càrrega i passatgers. El component turístic ha anat guanyant pes amb el temps i ara Hurtigruten també fa expedicions a les Illes Svalbard, Grenlàndia i fins i tot a les illes Galápagos i l'Antàrtida, un viatge que ha estat qualificat com "el creuer més bell del món".

DE BERGEN ALS FIORDS I ALS TROLLS

La ciutat de Bergen, amb les famoses cases de colors del barri de Bryggen i un ambient cosmopolita, sol

FAUNA I ARQUITECTURA

Al cap Nord hi ha centenars de rens que pertanyen a les famílies sami que viuen per aquestes latituds. A sota, una fotografia del nucli antic de Bergen nevad.

ELISABETH OSTENSVIK / GETTY

AMBIENT NADALENC

Un dels principals atractius durant aquestes setmanes de Bergen, a la imatge, i altres zones de Noruega són els mercats de Nadal i la decoració de botigues i carrers.

FOTOS: GETTY

ser el port d'inici de la companyia Hurtigruten. En el meu cas, m'embarco en el *Trollfjord*, un vaixell de 135,5 metres d'eslora amb uns tres-cents passatgers a bord, amb majoria d'alemanys i britànics, que es reparteixen pels salons lluminosos, els restaurants i les cabines.

El *Trollfjord* salpa del port de Bergen en un dia estranyament assolellat en aquelles latituds. El mar està en calma i els colors de la ciutat, dominada pel turó de Floyen i unes cases que semblen de conte, alegren un paisatge idíl·lic en el qual el blau del mar, el verd dels arbres i el vermell de les granges aïlades s'acaben imposant a mesura que avancem cap al nord.

Després de passar la primera nit a bord, el vaixell deixa enrere fiords espectaculars, com els de Sogne o Geiranger, fins arribar a Åndalsnes, una zona de muntanya ideal per als alpinistes. Per comprovar-ho, val la pena pujar a telefèric a Romsdale, des d'on s'albira un paisatge únic, o fer una excursió a peu per acostar-se a la Paret dels Trolls, el mur vertical més alt d'Europa, de 1.100 metres d'altura.

Som en terra de trolls, com ho prova que no gaire lluny hi ha la Carretera dels Trolls, una forta pujada en ziga-zaga on un troll de fusta et dona la benvinguda amb un somriure. Estava tancada per obres l'estiu passat, però quan hi vaig pujar fa uns anys em va encantar la vista des del mirador de dalt. És allà on entens per què Noruega, un país essencialment muntanyós, té enamorat Killian Jornet, que hi ha fixat la residència.

Més al nord, però visibles des del Hurtigruten, s'alcen Les Set Germanes, una cadena de munta-

La pesca del bacallà ha marcat des de fa anys aquestes illes, plenes d'entrants i sortints de mar

nyes d'uns mil metres d'alçada que s'ofereixen als excursionistes i evoquen llegendes lligades al paisatge noruec.

TRAENA, UNES ILLES CONNECTADES AMB HAWAII

En el seu llarg viatge cap al nord, el Hurtigruten fa escala l'endemà a les Traena, un arxipèlag de més de cinc-centes illes i illots, allunyats uns seixanta quilòmetres de la costa noruega, amb pics de formes espectaculars i una població de tan sols quatre-cents habitants. Aquestes illes són com un món a part. Recordant-les em ve a la memòria la novel·la *Els invisibles*, de Roy Jacobsen, que reflecteix la duresa de la vida dels pescadors abans de l'arribada dels temps moderns.

Em crida l'atenció, poc després de desembarcar a l'illa principal, Husoy, un bar amb el nom d'Aloha. Allà m'expliquen que hi ha un curiós agermanament entre les illes de Traena i Hawaii, des que el 1898 un noruec, Theodor Holmen, va emigrar a Hawaii i va

enviar des d'allà, durant quaranta anys, cartes i fotografies a la seva germana petita, Alma. Algunes de les fotos es poden veure avui reproduïdes a les cases del poble, però Theodor no va tornar mai a les illes.

Les Traena, tot i la distància que les separa del continent, s'esforcen en no passar desapercebudes, sigui per mitjà de les beques que concedeixen a artistes residents o d'un festival de música que el mes de juliol, quan regna el sol de mitjanit, atrau a gent de tot el món.

LES ESPECTACULARS ILLES LOFOTEN

Després de deixar enrere la ratlla imaginària del cercle polar àrtic, passem la nit navegant amb Hurtigruten fins arribar a les espectaculars Lofoten, un rosari d'illes amb pics rocosos i estrambòtics que formen l'anomenat Mur de les Lofoten i les vesteixen d'una dimensió onírica.

La pesca del bacallà ha marcat des de fa anys aquestes illes, plenes d'entrants i sortints de mar, que acullen molts turistes a l'estiu. Al port de Reine, on fa escala Hurtigruten, sorprenen les casetes de fusta pintades de vermell construïdes sobre pilons damunt l'aigua, amb les muntanyes al fons com a marc perfecte.

En tota la costa de les Lofoten abunden les estructures de fusta on a l'hivern posen a assecar el bacallà que vendran després a tot el món amb el nom de *stockfish*. Per seguir la història d'aquest procés val la pena arribar a Å, un preciós poble de nom minimalista amb un museu on s'explica la història de la pesca a les illes i casetes que es poden llogar per passar uns dies vora el mar.

PORT DE SORTIDA

A l'esquerra, una imatge del port de Bergen, que sol ser l'inici de la companyia Hurtigruten, que compta amb una dotzena de vaixells que van d'aquesta ciutat a l'última ciutat abans de la frontera russa. A sobre d'aquestes línies, una de les carreteres de la costa atlàntica del país. A la dreta, vista de les illes Svalbard. FOTOS: GETTY

La ciutat de Tromsø és la capital indiscutible d'aquesta costa nord i parada obligada per als creuers

TROMSØ, LA CAPITAL DEL NORD

La ciutat de Tromsø, amb uns vuitanta mil habitants, és la capital indiscutible d'aquesta costa nord i parada obligada per als creuers. Situada en una illa enganxada a la costa, fa ufana de tenir un cinema del 1915, l'anomenada Catedral de l'Àrtic, del 1965, una universitat, una biblioteca moderna i un Museu Polar on es poden seguir les aventures dels caçadors d'ossos i d'exploradors famosos, com Nansen i Amundsen. Fins fa pocs anys hi havia a Tromsø la cervesaria més al nord del món, *Othallen*, amb un ós polar dissecat a l'entrada, però aquest honor li va arrabassar el 2015 la Svalbard Bryggery, a les illes Svalbard.

Sigui com sigui, val la pena passejar per Tromsø, una ciutat que ofereix a l'estiu el sol de mitjanit i, quan el cel s'enfosqueix, el meravellós espectacle de les aurores boreals. Com a curiositat, Tromsø té un Bar de l'Estació, tot i que no hi ha estació de tren. Uns estudiants el van fundar fa uns anys de broma i compta amb bancs de fusta i cartells informatius com els de les estacions, i fins i tot amb altaveus que avisen de la sortida d'uns trens inexistents. És una prova més de l'humor de la gent de Tromsø.

Per acabar d'arrodonir el dia, mentre naveguem cap al nord, a primera hora de la nit una aurora boreal omple de colors i de poesia el cel. "Diuen que són els esperits dels avantpassats que sospiren per tornar a la terra", em comenta un amic noruec.

EL CAP NORD

La següent escala del Hurtigruten, després de deixar enrere una costa cada vegada més abrupta i pelada, és la ciutat de Honningsvåg, a pocs quilòmetres del

cap Nord. En el camí cap a la punta nord d'Europa travessem uns hipnòtics paisatges de tundra, amb entrades de mar, llacs i poblets de pescadors, amb unes cases que semblen aclaparades per la immensitat del paisatge. De tant en tant, uns quants rens i un poblat sami s'encarreguen de mostrar l'altra cara d'aquesta illa que marca el nord del continent.

En aquesta illa del cap Nord hi ha uns vuit-cents rens que pertanyen a les cinc famílies sami que viuen per aquestes latituds. La vida nòmada dels samis ha fet que tradicionalment ignorin les fronteres que hi ha entre Noruega, Suècia i Finlàndia, tot i que en els últims anys es van tornant més sedentaris.

El cap Nord, on es pot contemplar el sol de mitjanit entre mitjans de maig i finals de juliol, està presidit per una gran escultura que representa la bola del món i un centre comercial de dimensions exagerades, amb un cinema, una capella, un curiós espai dedicat a un rei de Tailàndia que va visitar aquest lloc el 1907 i una gran botiga on venen samarretes, gorres i gadgets que proclamen que has estat al cap Nord.

A l'exterior, en els penya-segats que dominen aquesta costa extrema, et pots passar hores contemplant les aus que planen jugant amb el vent i un mar d'un color blau intens, gairebé negre, que s'estén nord enllà, cap als límits de l'Àrtic.

LES ILLES SVALBARD

Quan el Hurtigruten es retira de la costa noruega, la visió del cap Nord des del mar ofereix una última imatge d'immensitat, amb un alt penya-segat que es desploma sobre el mar. Amb llum de posta, és certament espectacular.

Més amunt de Longyearbyen hi ha la població habitada més al nord del món: Ny Ålesund

En la ruta més habitual, el Hurtigruten segueix navegant per la costa fins a Kirkenes, la població més propera a la frontera russa, on el cranc rei és l'estrella. Es tracta d'una espècie portada fa uns anys a Noruega, originària del Pacífic Nord. Uns biòlegs russos el van introduir a Murmansk, als anys seixanta, i s'ha convertit, per les seves grans dimensions, en una espècie cotitzada, tot i que ha resultat ser un depredador que no fa cap bé a les aigües del nord.

En aquest viatge, però, en comptes de seguir cap a Kirkenes, el Hurtigruten allarga la travessia i posa proa cap a les llunyanes illes Svalbard. Fem més d'un dia de navegació per mar obert fins arribar al port de Longyearbyen, la capital de les Svalbard. Ja som a l'Àrtic, en un territori límit amb un paisatge encara més desolat, ossos polars a l'interior i una ciutat amb cases de colors on conviuen miners, científics i turistes.

El Museu Polar és de visita obligada a Longyearbyen, com també l'antic cementiri i les restes de les instal·lacions mineres. També val la pena prendre's una cervesa al Kroa, un pub d'ambient pioner amb grans finestres per contemplar aurores boreals i, de tant en tant, algun ren despistat que vagareja pels carrers de la ciutat. Fins fa poc, un bust de Lenin presidia un aparador voltat d'ampolles de whisky, però últimament l'han tapat amb una bandera ucraïnesa.

A prop de Longyearbyen hi ha un magatzem soterrani futurista amb llavors de tot el món, per si un dia el planeta queda destruït i cal repoblar-lo. Tot és diferent a les Svalbard, unes illes on no pots sortir de la població si no vas acompanyat

d'algú que porti un fusell. Per si ataquen els ossos polars, esclara. A prop de Longyearbyen hi ha, a més, dues ciutats mineres russes: Pyramiden i Barentsburg. La primera està abandonada, però els edificis segueixen com els van deixar els russos a la dècada dels noranta, quan van marxar perquè la mina de carbó no era productiva. L'altra ciutat, Barentsburg, segueix enviant fum negre cap al cel.

Més amunt de Longyearbyen, a 78° 55' Nord, hi ha la població habitada més al nord del món: Ny Ålesund. Voltats de glaceres, aus, ossos polars i paisatges desolats, hi viuen aïllats unes desenes de científics de diferents nacionalitats que estudien el canvi climàtic. Passejar avui entre les cases del poble fa la sensació d'estar en un món a part des

d'on van sortir unes quantes expedicions que buscaven conquerir el pol Nord.

TORNANT CAP A BERGEN

De tornada cap al sud, un mar revoltat aixeca fortes onades que fan que el capità decideixi canviar l'itinerari. De tota manera, els sistemes de seguretat de Hurtigruten funcionen i la vida a bord segueix sense grans canvis, amb el mar revoltat com a companyia. Arribats a la costa noruega, però, el vaixell busca el refugi dels mars interiors fins aturar-se a l'illa de Senja, en uns fiords on regna la calma i la majestuositat de les muntanyes que l'escorten.

Al poble de Brønnøysund, una excursió fins a la muntanya de Torgatten, amb un gran forat al mig, confirma la bellesa de les muntanyes noruegues, així com també ho fa la travessia pel fiord Hjørundfjorden, amb una escala a l'idíl·lic poble de Saebø, en el qual sembla que t'acompanyi la música de Grieg, el gran compositor noruec.

L'endemà, una escala a Ålesund permet visitar aquesta ciutat que, després de ser destruïda per un incendi el 1904, es va reedificar amb un elegant estil *art nouveau*. Com a curiositat, un dels fars d'entrada al port s'ha reconvertit en una original habitació d'hotel on els viatgers poden complir el somni de passar la nit en un far.

L'última escala del Hurtigruten és a Bergen, la ciutat on va començar el creuer. Fa sol, com el dia que vam sortir, i les cases de colors del barri de Bryggen tornen a lluir com si fos diumenge. La travessia queda enrere. Ara el que toca és tornar-se a acostumar a la vida fora del vaixell i als paisatges de l'interior de Noruega. ●